

Samah Bourima, Adnane El Marchouchi, Ahmed Ajouaou, Assia Taheri en Thomas Surmont

Leven en laten leven op het Bisthovenplein

De naam ‘Bisthovenplein’ klinkt bekend, al bestaat het plein officieel niet. Het is een driehoek tussen drie straten, waarvan er eentje (de De Bisthovenlei) het plein zijn officiële naam geeft. Maar in de realiteit bestaat het Bisthovenplein zeker wel. Het is zelfs een erg belangrijke plek voor heel wat jongeren uit de buurt. Op dit plein is jeugdwerkorganisatie JES actief met een vrijetijdsaanbod voor kinderen, tieners en jongeren van 6 tot 26 jaar, voor zowel jongens als meisjes. Naast het vrijetijdsluik zet JES eveneens sterk in op welzijns-, onderwijs- en arbeidsvragen van haar jonge doelgroep, hier en in de wijk Kronenburg. Samah, Adnane, Ahmed, Assia en Thomas weten daar alles van en wijden ons in in de microkosmos van het Bisthovenplein. Of zeg maar gewoon *Bisthoven*.

Een gezellige woensdagnamiddag in Barix, het pas geopende buurtcafé van Cinema Rix. Grootouders wachten met hun kleinkinderen op de namiddagfilm, gepensioneerde buurtbewoners keuvelen bij een koffie, een jonge mama trakteert zichzelf op een dagsoep en haar kinderen op een frisdrank. Hier hebben we afgesproken met een deel van het team van JES Deurne-Noord. De zeventienjarige vrijwilliger Samah is één van hen. Ze begroet enkele meisjes van haar leeftijd die aan een tafeltje zitten en voegt zich bij de rest van de groep: Adnane, ook vrijwilliger en ook zeventien, Ahmed, jongerenwerker op het Bisthovenplein, Assia, ook jongerenwerker op dezelfde plek, en Thomas, coördinator van JES in Deurne. Barix is aardig gevuld en de foyer achteraan wacht op de eerste kinderen die er huiswerkbegeleiding zullen volgen. Een vergaderzaaltje biedt ons een rustige plek voor een gesprek over Deurne-Noord en meer bepaald het Bisthovenplein.

De wijk in

Thomas staat erop om eerst wat duiding te geven bij heden en verleden van JES in Deurne-Noord. Daarbij beklemtoont hij de specifieke werkwijze die JES hier toepast. “Deurne-Noord is een buurt met heel wat uitdagingen, scoort bijvoorbeeld erg slecht voor jeugdwerkloosheid. Wij willen kansen bieden aan jongeren die geëngageerd zijn en talenten hebben. Daarom trekken we de wijk in. We doen daarbij beroep op vrijwilligers, zestig jonge mensen die zich in Deurne in hun vrije tijd bewust inzetten om kinderen, tieners en jongeren een leuke tijd te doen beleven. Tachtig tot negentig procent van onze jongeren hebben een migratieachtergrond en in Deurne-Noord zijn is dat vaak een Marokkaanse origine. Ons elfkoppige team telt dan ook heel wat medewerkers met Marokkaanse roots.” Naast het Bisthovenplein is JES Deurne ook actief rond het Van Deynseplein – nog zo’n plein dat geen officiële naam heeft, maar wordt genoemd naar één van de belendende straten, al dan niet gewoon afgekort tot *Van Deynse* of zelfs *Deynze* zoals meester Maarten Meyer in zijn verhaal vertelt –, in jeugdcentrum JACO 21N in de Tweemontstraat en in de Arenawijk in Deurne-Zuid.

“Competenties versterken is dus de rode draad”, vervolgt Thomas zijn verhaal. “Vrijetijd is belangrijk en zinvol, maar we krijgen ook veel vragen over onderwijs en werk. Jongeren komen met allerlei kwesties uit hun eigen leven naar ons: een moeilijke periode op school, een schorsing, problemen met een leerkracht, maar ook om een taak na te kijken of omdat ze een plek zoeken om te studeren. Ook tewerkstelling is dus een hot item, de jeugdwerkloosheid is hier hoog en veel jongeren stromen de school uit zonder kwalificaties. Wij bieden hen de kans om ervaringen op te doen en competenties te versterken zodat ze sterker staan. Hier in Bisthoven hebben we geen fysieke locatie, we opereren echt in de buurt en op de pleinen. Assia en Ahmed lopen hier rond en zijn aanspreekbaar voor de jongeren uit de buurt. Door hier aanwezig te zijn, staan ze heel dicht bij de leefwereld van de jongeren. Jongeren zoals deze toppers (Samah en Adnane – MVM) wonen aan dat plein en kennen het van binnen en van buiten. In het verleden kende het Bisthovenplein een groot

verloop van jeugdwerkers. Op de duur kwam men hier nog weinig in de wijk. Bisthoven had ook een reputatie en dat was niet altijd de meest rooskleurige. Wij probeerden er van meet af aan kort op te zitten door hier veel aanwezig te zijn.”

Samah ‘de Hollander’

Samah is zeventien en komt – hoewel dat hoegenaamd niet te horen is aan haar accent – uit Nederland. “Bijna elf jaar geleden verhuisden we van Rotterdam naar hier. Ik herinner me mijn eerste dag hier nog goed, het was in de zomer. Op zo'n plein en in zo'n buurt merkt iedereen dat er iemand nieuw komt wonen. Buurmeisjes keken naar me: "Wie is dat nieuw meisje? Wat doet die hier?" Ik was toen nog heel verlegen, asociaal zelfs. "Hoe moet ik nu omgaan met deze mensen", vroeg ik me af. Het was hier ook zo anders dan in Nederland. Maar na een week kwamen kinderen uit de buurt al aanbellen om te vragen of ik mocht meespelen. Sindsdien begon ik een band op te bouwen met de buurmeisjes en –jongens. Nu is de buurt een tweede familie voor mij omdat ik iedereen ken en we elkaar zien opgroeien. Je ziet hoe een bepaalde persoon groter wordt en zich ontwikkelt op verschillende vlakken.”

“Ik woon in de De Manstraat, da's letterlijk op het plein. Ik heb zicht over het hele plein. En Adnane woont tegenover mij, op de De Bisthovenlei. We zijn overburen. (lacht) We kennen elkaar al lang. Of ik het erg vond om Rotterdam achter te laten? In het begin wilden we allemaal terug. Al mijn broers en zussen zegden: "Kom, we gaan terug. Wat is dat hier?" Maar nu? Als mijn vader vraagt of ik terug wil, zeg ik "Nee, nee, nee. Gaan jullie maar, ik blijf wel hier.”

Assia: “Je leeft hier ook al langer dan in Nederland, hé.”

Samah: “Da's waar. Of je niet meer hoort dat ik van Nederland ben? (lacht) Nee! Maar in het begin wel, hoor. Ik had echt een puur Hollands accent. In het begin was mijn bijnaam 'Hollander'. (lacht) Of 'kaaskop'. Nu noemen ze mij zo niet meer. Ik studeer gezondheid- en welzijnswetenschappen. Ik wil later iets doen in de sociale sector. Mensen helpen en steunen. Ik denk wel dat dat in me zit.

Assia: “Ze twijfelt nog wat.”

Samah: “Ja, je kan zoveel doen in de sociale sector. Maar ik wil zeker iets in die richting doen.”

“Assia is voor mij een zus”

Al snel na haar verhuis vanuit Nederland ontdekte Samah de werking van JES. “Ik herinner me de activiteiten en de uitstappen, toen creëerden we een hechte band met elkaar. Het pleintje was onze afspraakplek. Na school zeiden we: "Kom, we gaan naar het plein." Nu ben ik vrijwilligster, sinds Assia er is. Vroeger waren de begeleiders vaak mannen, maar daarbij kan je als meisje niet altijd jezelf zijn. Met Assia is het comfortabel, zo puur, zo anders. Als meisjes wilden wij altijd een vrouwelijke buurtwerkster. Belgisch of Marrokaans, dat maakte ons niet uit. Maar wel een vrouwelijke jeugdwerkster op wie we konden rekenen, met wie we konden praten. Intussen is Assia is voor mij een zus. Streng? Nee, voor mij niet. (lacht)”

Adnane: “Ik woon al héél mijn leven in Deurne en al lang op Bisthoven. Vroeger woonde ik aan de Tweemontstraat. Toch kwam ik bijna elke dag naar Bisthoven. En toen verhuisden we dus van de Tweemontstraat naar de De Bisthovenlei. Daar was het perfect, ik had uitzicht op Bisthoven, alles in orde. Nieuwe vrienden leren kennen, oude vrienden teruggezien. Heel mijn familie woont rond de De Bisthovenlei.”

Assia: “De Bisschoppenhoflaan is echt een hoge drempel. Onze jongeren daar krijgen is heel mogelijk en omgekeerd ook. Die overstap is echt moeilijk. En da's eigenlijk heel zot, want het ligt niet zo ver uit elkaar.”

Samah: "Ik vind dat wel ver, hoor."

Assia: "Maar nee! Dat zit gewoon in jouw hoofd."

Adnane: "Ik steek die grens al lang over."

Gouden tijden met neef

Adnane: "Verder? Ik ben zeventien en ga naar school op het GTI in Mortsel. Ik studeer voor loodgieter, een heel interessante richting. Daar wil ik in verder gaan. Maar het is ook een moeilijke richting. Da's techniek, elektriciteit, lassen, alles... Ik doe het heel graag. Vroeger zat ik op Axi-Joma hier in de buurt, samen met mijn neef in de klas. Dat waren gouden tijden. We waren twee handen op één buik. Of ik nog mensen van toen zie? Oh ja, iedereen woont in de buurt. Door Assia kwam ik bij JES terecht, zij heeft me overtuigd."

Assia: "Ik heb hem meegesleurd om vrijwilliger te worden. In die tijd deed ik alle groepen omdat de vorige jeugdwerker was uitgevallen. Dat was heel *heavy*. (lacht) Ik probeerde altijd iedereen samen te brengen en Adnane kwam me altijd helpen. Da's wel tof, zo'n helpende hand."

Eén familie

Assia: "Ik ben Assia, jeugdwerker in Deurne-Noord. Ik werk nu drie jaar bij JES. Het eerste jaar moest ik vooral de jongeren, het plein en de buurt leren kennen. Da's heel interessant, ik werkte vindplaatsgericht. Na een tijd vond ik dat voor mij niet meer relevant, dan wilde ik meer naar een veilige, structurele jeugdwerking evolueren. Vandaag ben ik sowieso een aanspreekpunt voor jongeren, of ik nu op het plein ben of niet. Als jongeren een vraag hebben, bellen ze me of ze sturen een WhatsApp of sms. Ik ben bereikbaar, doet er niet toe of ik aan het werk ben of niet. Als er iets is, kunnen ze op me rekenen. Soms is dat onderwerp heel emotioneel, ik heb dan ook genoeg vertrouwen opgebouwd. Soms gaat het over familiale problemen, over studies, ruzies thuis of met de buurt, vriendinnen. Ze weten me te vinden, ik ben er altijd voor hen. Ik vind dat tof, ik wel dat zo houden. Want ik heb die vertrouwensband gecreëerd en die wil ik niet beschadigen. Als een meisje iets zegt over een ander meisje, zorg ik er voor dat ik geen partij kies. Ik hou me in het midden en probeer te bemiddelen om het conflict te verminderen. Je kent tieners, hé. Dat kan uit de hand lopen. Ik heb acties gezien bij mijn meisjes... Soms is dat vechten en aan de haren trekken, ongelofelijk. (lacht) Dan moet ik ingrijpen. De volgende dag is dat dan opgelost. Ik doe mijn job heel graag, ik vind het tof. Met de meisjes vormen we één familie. De mama's kennen me, ik word uitgenodigd op trouwfeesten van de zussen, op feestjes van de mama's. Ik ben meer dan enkel een jeugdwerker en heb ook nieuwe vrienden gemaakt in de buurt."

Thomas: "Dat maakt het ook een moeilijk beroep. Iedereen associeert het met vrije tijd en wat spelletjes spelen, maar er komt veel meer bij kijken. Er zijn heel wat verschillende partijen die aan je mouw trekken: de ouders, de leerkrachten, de broers en de zussen, de stedelijke diensten, wijkpolitie, buurtregie, partners. En die hebben allemaal hun eigen belangen en tikken allemaal op je schouder. Voor de ene ben je een opvoeder, voor de andere een vertrouwensfiguur, voor nog een andere een toezichter. Het is niet zo evident om altijd van petje te wisselen. Maar het belang van je jongeren staat altijd centraal."

Luisterend oor

Assia: "De jongeren vandaag grijpen snel naar hun telefoon, ze hebben allemaal WhatsApp en internet. Dan sturen ze me een WhatsApp-bericht of ik hen kan bellen of in de buurt ben. Ook als ik verlof heb of ziek ben, belt een jongere me op als die met iets zit. Dat vind ik heel tof, want de vertrouwensband is er. Dat moet je een luisterend oor bieden en helpen waar nodig. Soms kan je ingrijpen, soms niet. Soms verwijs ik door, bijvoorbeeld naar het CAW. Maar de meesten willen dat

hun verhaal bij mij blijft. Dan doe ik dat, anders schaad ik hun vertrouwen. Maar ze hebben hun hart kunnen luchten. En ik kan hen advies geven. Als het echt heel ernstig is, kijk ik of we iets meer kunnen doen. Maar altijd op vraag van de jongeren of de ouders. Ik schakel geen hulp in als ze dat zelf niet willen.”

“In het begin had ik minder gezag, maar sinds ik hier wat langer werk, heb ik meer te zeggen over de kinderen. In het begin was de reactie: "Da's hier een openbare ruimte, wie ben jij om te zeggen wat ik hier ga doen? Ik ken het plein beter dan jij. Jij bent hier pas begonnen en je gaat zeggen wat ik hier ga doen?" Dat was wel even zoeken, ik moest mijn plaats bemachtigen. In een jeugdhuis kan je zeggen: "Jij gedraagt je niet dus je kan vertrekken." Maar welke deur ga je dichtdoen op het plein? Ga je zeggen: "Ga naar huis, je bent gestraft?" (lacht) Nee, dat gaat niet. Dat evenwicht vinden was wel moeilijk. Ik vond het door gewoon aanwezig te zijn. En in het begin was ik heel veel aanwezig. Ik zette volle bak in op het leren kennen van de meisjes, van de groep, contact met de ouders. Ik ging overal aanbellen en stelde me deur-aan-deur voor. Dat was nodig, hoor. Ik vond het belangrijk dat de ouders mij als persoon ook kennen. Zo kunnen ze me vertrouwen om hun kinderen mee te sturen. En nu doe ik met hen soms een babbel van twee uur. (lacht) Even naar het plein gaan zit er niet meer in. Als kinderen nu iets fout doen op het plein en ik spreek hen aan, dan luisteren ze wel.

“Ik ben van Antwerpen-Noord en kende Deurne wel een klein beetje. *Bisthoven* was vroeger een jongensplein. Dat was het altijd geweest. Ik passeerde hier soms met vriendinnen en dat zat hier altijd vol met gasten, alleen maar jongens. Wij hebben onze plaats bemachtigd.”

Thomas: “Het is ook Assia's verdienste dat we ook meisjes bereiken. Dat zie je ook op buurtfeesten, daar lopen jongens en meisjes door elkaar.”

Fluiten en onnozel doen

Assia: “In het begin mocht je als meisje niet eens op een bankje gaan zitten. Elk meisje dat daar voorbij wandelde werd aangesproken door die gasten. Ik zal nooit vergeten dat ze dat bij mij ook deden toen ik zeventien was. Fluiten en onnozel doen. Toen ik net was aangeworven, vroeg ik me af: en wat moet ik juist doen? (lacht) Dat was even zoeken. Maar ik heb een plan voor mezelf gemaakt, ging deur-aan-deur en leerde de buurt kennen.”

Samah: “Als jong meisje van tien is dat helemaal anders dan als zeventienjarige. Als ik een paar jaar geleden als zeventienjarige op het plein zou zijn gekomen... "Gij moet hier niet komen." Maar nu gaat dat wel. Door Assia en Ahmed is het meer gemengd. Vroeger was er een lijn, een grens tussen meisjes en jongens. De jongens waren allemaal buiten, de meisjes waren precies verstopt. Die zag je niet.”

Assia: “Binnen een week word ik achtentwintig. Ik doe deze job veel te graag om het los te laten, dat merk ik als ik op vakantie ben. Mijn werk-gsm gaat altijd en overal mee, privé en werk gescheiden houden is heel moeilijk. Dat is een heel grote valkuil. Je hebt een band gecreëerd...”

Samah: “Als zij stopt, zullen we haar minder zien, maar die band zal blijven.”

Assia: “Tuurlijk. Op drie jaar kan er heel wat gebeuren, als ik zie hoe sommige snotneuzen echte tieners geworden zijn. Ik zie me deze job nog steeds doen omdat ik het te graag doe. Maar 't valt te bekijken hoe lang ik het volhoud. Het zijn moeilijke uren, je begint later en stopt later, als de school uit is. Ik ben anderhalf jaar getrouwd en binnenkort komt ons baby'tje, dan wordt het wat moeilijker.”

Betcenters en wasserettes

Ahmed: "Ik ben 31 en sinds bijna één jaar vindplaatsgericht jongerenwerker in *Bisthoven*, ik werk met de zestienplussers. Ik doe hetzelfde als Assia, maar ik ga de jongeren meer opzoeken in hun leefwereld, dat wil zeggen op hoekjes of in betcenters, wasserettes of café's. Maar voornamelijk op het plein natuurlijk. In het begin was het moeilijk. Je kan moeilijk naar het plein gaan en als nieuwe jeugdwerker zelf de regels stellen terwijl zijn daar zijn opgegroeid. Na bijna een jaar zit ik nog steeds in het proces om mijn plaats te verwerven. Ik ben van een andere buurt, dan is het moeilijker. Nu ken ik de meeste jongeren. Ik herinner me nog mijn eerste dag op het plein, ik ging er helemaal alleen naar toe en daar stonden vijftien jongeren. Ik heb me voorgesteld, maar zag de vraagtekens in hun ogen. "Wat doet die hier?" Als je de geschiedenis van *Bisthoven* kent, met wisselende jeugdwerkers... Het was wat wantrouwig. Maar al bij al begrijp ik wel dat sommige jeugdwerkers worden weggepest. Niet dat het mij is overkomen, maar het is zeker niet makkelijk. Je moet sterk in je schoenen staan en je moet jezelf bewijzen door veel aanwezig te staan, activiteiten te organiseren, veel met hen te praten, hun vertrouwen te winnen. Ik zie me dit zeker nog even verder doen. Er is nog werk aan de winkel. Het is moeilijk om de jongeren achter te laten als je een vertrouwensband hebt opgebouwd en als je ziet waar ze nu staan."

Adnane: "Het voetbalveld is heel belangrijk voor ons, we spelen er geregeld matches met vrienden. Tijdens de ramadan zitten we er gezellig samen. Het is een afspreekplek voor jongeren."

Assia: "Je hebt daar een mix van jongeren, oud en jong. Ze voetballen allemaal samen."

Adnane: "Het plein betekent echt veel voor me. Ik heb er veel meegemaakt, veel nieuwe vrienden gemaakt. Ik heb er veel gezien. Eigenlijk was het niet moeilijk om als jong ventje mijn plaats op het plein te veroveren. Mijn familie woont daar al heel lang. Ik ben daar met mijn neven en nichten opgegroeid."

Assia: "Heel zijn familie woont daar. (lacht) Het is daar de grootste familie."

Ahmed: "De El Marchouchi's regeren over *Bisthoven*. (iedereen lacht)"

Thomas: "Er is sowieso een tekort aan sportinfrastructuur in Deurne-Noord. Je hebt buurtsport All-In aan de Schijnpoort en that's it."

Ahmed: "Die is meestal volzet."

Thomas: "Maar Mousa Dembélé is groot geworden op het Bisthovenplein. (algemeen instemmend gemompel) Dus er loopt wel wat voetbaltalent."

Adnane: "Ik ben een voetballer, een basketballer, een allesballer. (lacht)"

Assia: "Go go, Adnane."

Samah: "En een toekomstige loodgieter. (lacht)"

Geen rondhanger

Adnane: "Soms daagden we elkaar uit en dan gingen we in de sportballon aan de Bosuil spelen (tijdelijke sporthal die nu verdwenen is – MVM). Dat waren mooie tijden. We hebben een vast ploegje met vrienden en neven en daagden dan andere ploegjes uit. Rondhangen op straat? Nee, da's niks voor mij."

Assia: "Hij is geen rondhanger, absoluut niet."

Adnane: "Er zijn er anderen die wel echte rondhangers zijn."

Assia: "Die hebben niets te doen."

Adnane: "Ze zitten gewoon thuis, hebben niets te doen."

Assia: "Hij (Adnane - MVM) zit liever achter zijn Playstation."

Ahmed: "Er is een tekort aan groen hier, iets parkachtig met gras en een afdak. Alles is beton hier. En het is hier dichtbevolkt."

Thomas: "Veel gezinnen wonen in kleine huizen, daarom zitten veel jongeren ook buiten op straat. Daarom heeft dat plein ook zo'n betekenis. Woon je met een groot gezin in een relatief klein huis, dat je moet delen met broers en zussen, dan ga je buiten hangen. En daar is niets mis mee. Daar hangt soms een negatief aura rond, maar het is niet omdat je hangt, dat je het uithangt. Je hebt rondhangen en uithangen. Wat niet wil zeggen dat er niet een deel is dat het ook uithangt."

Weg uit Bisthoven

Adnane: "Ik woon hier heel graag. Ik wil hier wel blijven wonen."

Assia: "Ook later?"

Adnane: "Later... pfff."

Ahmed: "De meeste jongeren denken zo. Ze wonen hier graag, maar vraag je waar ze later willen wonen met hun kinderen, dan zeggen ze dat dat ergens anders is. Het is hier ook drukbevolkt, hé."

Assia: "Ze willen rustiger wonen, met meer groen."

Adnane: "Later wil ik veranderen omdat ik meer privacy wil. Hier kijken ze waar ik woon, waar ik naar toe ga."

Assia: "Gij zijt gesteld op uw Playstation, op uw kamerprivacy."

Adnane: "Ja, nu wel. Maar later, als ik vrouw en kinderen heb, wil ik dat het anders is. Nu ben ik nog jong, nu mag dat nog."

Assia: "Nu heb je dat nodig, hé. De drukte, de actie,..."

Samah: "Ik woon hier ook graag, ja. (lacht) Maar net als Adnane wil ik later ook ergens anders wonen. Misschien in Deurne-Zuid, maar niet in deze buurt. Als je ouder wordt en je hebt een man en kinderen, is dat anders. In deze buurt ken ik bijna iedereen. Als je trouwt, wil je niet je elke dag dezelfde gezichten zien. (iedereen lacht) Nu ben ik jong en heb ik de mensen in de buurt nodig om me niet eenzaam te voelen. Maar later met een man en kinderen is dat anders. Dan zou ik dat niet kunnen, elke dag dezelfde mensen zien. Ik zie hen al heel mijn leven, dan nog later ook? Nee."

Assia: "Merci, Samah. (lacht)"

Ahmed: "Ik heb dat ook op 't Kiel, ik kan nu ook niet wonen waar ik ben opgegroeid."

Assia, Samah en Adnane: "Dat gaat niet."

Ahmed: "Iedereen kent me daar, ik moet iedereen handjes geven."

Assia: "Mensen houden je in 't oog."

Ahmed: "Als ik daar ga winkelen, kom ik twintig mensen tegen en ben ik een halfuur kwijt. Het cliché dat vaak wordt herhaald is: De mensen die het hebben gehaald zijn degenen die weg zijn van de buurt. "

Assia: "Ik snap je wel. Blijf je op dezelfde plek wonen, dan is alles weer hetzelfde als vroeger."

Samah: "Later word je dan nog steeds in de gaten gehouden. Elke stap die je zet, zien ze."

Adnane: "Als je een vrouw hebt, dan wil je privacy. Als je dan gaat wonen waar je bent opgegroeid, dan kijken al die gasten naar jou en je vrouw. Dat weet ik gewoon."

Assia: "Da's eerder jaloezie. (lacht) Privacy, haha. (iedereen lacht)"

Ahmed: "Dan moet je in de Kempen gaan wonen. (lacht) Nee, ik begrijp dat wel. Want Marokkanen zijn... (lacht)"

Samah: "In een rustige buurt gaan mensen jou minder snel aankijken. Iedereen is er bezig met z'n eigen leven. Ik denk dat mensen minder naar je gaan kijken als je nieuw bent in zo'n buurt. Daar komen ze jou niet elke dag begroeten voor een babbeltje van tien minuten."

Thomas: "Als je al je hele leven al die sociale contacten dicht op jou hebt en je trouwt en blijft in die zelfde omgeving, dan zet dat druk op jouw nieuw gezinsleven."

Samah: "Wat ik wel graag behouden is de band die ik met iedereen heb opgebouwd, ook al ga ik later weg naar een andere buurt. Als ik dan mijn ouders kan bezoeken, weet ik dan bij wie ik nog terecht kan als ik in de buurt ben."

Altijd het laatste woord

Samah: "De discussies op het plein zal ik niet snel vergeten. (lacht) Wij meisjes zijn koppig, hé. Elk van ons wilt altijd het laatste woord hebben. Zelfs al is het iets klein, dan nog bemoeit iedereen zich ermee en moet iedereen zijn zegje doen."

Assia: "Het is een beetje een dramabuurt, hé. (lacht)" Er is hier veel drama, maar da's ook leuk, het hoort erbij."

Ahmed: "Het is hier een beetje een soapserie. Beetje actie, beetje drama, beetje vanalles."

Assia: " Over wat die ruzies gaan? Gij hebt dit gezegd. Gij hebt dat gedaan. Gij hebt geroddeld."

Samah: "Ge hebt iets over mij gezegd, ge stond bij die persoon. Waarom hebt gij met haar gesproken?" En blablabla."

Assia: "Ik zeg het toch: een dramabuurt."

Samah: "Maar dat hoort erbij, denk ik dan. Want dat maakt de band nog hechter. Achteraf kan je er om lachen en er over praten."

Assia: "Wij hebben veel partners, maar er zijn in Deurne weinig organisaties voor kinderen en jongeren zelf, waar ze zelf naar toe kunnen gaan. Meestal gaan ze gewoon naar de bibliotheek Couwelaar."

Samah: "Wij jongeren willen graag een buurthuis dat aan het plein ligt."

Thomas: "Investeren in infrastructuur, dat leeft al lang. Als je ziet hoe lang er gestreefd is naar het plaatsen van goaltjes op het Bisthovenplein. Wij zijn de enige jeugdwerkorganisatie in Deurne, terwijl Deurne even groot is als Mechelen. Er is een tekort aan infrastructuur op maat van jongeren. Toen er een jeugdcentrum in Kronenburg kwam, leefde hier het gevoel: "En wij dan? Verdienen wij dat dan niet?" Da's ook de reden waarom er wat rivaliteit is ontstaan tussen Kronenburg en *Bisthoven*, los van het feit dat je ook territoriale toestanden hebt. Ook hier verdienen ze zo'n jeugdhuis. Maar *Bisthoven* heeft z'n reputatie ook wat tegen. Neem het verhaal van die goaltjes... Hier heerste het gevoel: "Zolang jullie niet investeren, hangen wij het uit." En het beleid zegde: "Zolang jullie het uithangen, investeren wij niet."

"Die moto's, graaf, jongen"

Adnane: "Toen ik klein was, had je hier twee café's, elk op een hoek. Eén daarvan was een motocafé en één keer per week kwam die motorbende daar samen. Dat vond ik echt graaf, jongen. Dat waren van die grote moto's, Harley Davidson en zo. Ik vond het echt graaf om daar naar te kijken. En die waren dan aan het driften. Of ik er ooit mocht opzitten? (beslist) Nee, nee, nee. Ik stond te kijken van achter het raam, ik was bang van die mannen. Overal tattoos op hun hoofd. Toen er nog basketgoaltjes stonden, was er af en toe een wedstrijd van een club. Dat was ook leuk om naar te kijken."

Thomas: "**De toenmalige café's aan Bisthoven, een motardcafé én een café van de plaatselijke basketbalclub hebben ook wel voor wat rivaliteit gezorgd met jongeren van Bisthoven.** Deze laatste gebruikte het plein inderdaad als reserveveld voor hun basketmatches en wilde daar daarom geen voetbalveld. Da's de reden waarom er op een bepaald moment een moeilijke relatie was tussen een aantal jongeren die alleen maar wilden sjotten, sjotten, sjotten en een caféploeg die daar als reserveveld hun basketgoals hadden. **Ook werd er wel eens wat racistische praat verkocht vanuit deze café's wat uiteraard zorgde voor de nodige spanningen.**"

Ahmed: "En hoe speelden jullie dan voetbal?"

Adnane: "Scoren tegen de paal. De paal raken was goal."

Ahmed: "Ah ja, zoals op het Kiel."

Adnane: "Die café's bestaan niet meer. Het ene is een appartementsblok, het andere is een huis."

Ahmed: "Het voetbalveld vind ik een leuke plek, ik speel graag voetbal met de jongeren. Ik hoop dat het met de heraanleg beter wordt, want nu ligt het er wat troosteloos bij."

Thomas: "Dat wordt ook beter."

Assia: "Nu is het echt zielig, met al die hekken er rond. Het is precies een gevangenis."

Ahmed: "Voor het plein is dat voetbalveld heel belangrijk."

Thomas: "Het hele plein wordt heraangelegd, eindelijk. Nieuw voetbalterrein, het wordt groener, er komen nieuwe zitgelegenheden. Die hekken aan de zijkant gaan weg zodat je het plein makkelijker

kan oversteken. Er komt een nieuwe speeltuin. Er komen van die callastenics om te fitnessen. Het was al heel lang nodig dat er werd geïnvesteerd in het plein, maar we hebben de geschiedenis wat tegen gehad.

Assia: "De hele heraanleg leeft bij de jongeren. Als ze een brief van Eandis kregen over de werken, dan spraken ze er over. Sommigen kwamen zelfs af met die brief en de vraag om die voor te lezen. Echt."

Ahmed: "Ze kijken er naar uit, hoor."

Assia: "Ja, want nu is het echt zielig om daar als kind te spelen. Ik zou mijn kinderen daar niet vrij laten. Het is grijs en er is niks. Er is een zandbak, maar daar wordt voortdurend in gekakt door honden. Zet je kind daar maar om te spelen. Eerlijk, komaan!"

Thomas: "Het plein is echt afgeleefd."

Ahmed: En het is voor ons echt belangrijk als vindplaatsgerichte jeugdwerkers. Wij hebben geen vaste stek, dus voor ons is het belangrijk dat dat plein op iets trekt. Neem nu de callastenics, het voetbalplein, iets voor de kinderen, een beetje groen. Voor ons is dat heel belangrijk."

Thomas: "Dat gaat zuurstof geven aan de jongeren. En trots. Ze zijn al trots op hun buurt, maar met zo'n plein kan je al eens iemand uitnodigen."

Ahmed: "Je kan er bijvoorbeeld tornooien organiseren met verschillende buurten. Nu gaat dat niet, de ondergrond is niet goed, als het een beetje regent, staat er water op."

Taalbarrière

Assia: "Er is een taalbarrière bij sommige ouders, daarom komen ze me vanalles vragen. Vroeger kreeg ik zo'n vragen meer dan nu omdat ik meer doorverwijs naar buurthuis Dinamo of het CAW. Ik ben geen jeugdwerker en een maatschappelijk werker all in. Ik help wel waar nodig is en doe dat ook graag, maar ik ben geen duizendpoot. Op een bepaald moment was ik overbelast, ik voelde dat mensen met al hun vragen naar mij kwamen. "Ik ben weg, let jij op mijn kleine?" Dan denk ik: "Ik ben geen babysit, da's mijn job niet." Maar als er dan iets met die kleine gebeurt, dan ben ik verantwoordelijk, snap je. Dat is wel moeilijk. Maar nu is het voor mij heel simpel: we vertrekken op uitstap onder mijn verantwoordelijkheid, maar van zodra we terug zijn op het plein, valt mijn verantwoordelijkheid weg. Dat zeg ik ook tegen de ouders. Het is soms erg gevaarlijk. Zeker nu, met die Poppy's (deelauto's – MVM), daarmee crossen ze continu rond *Bisthoven*. Da's keigevaarlijk en kei onverantwoord."

Ahmed: "Dat zijn meestal gasten die nog geen rijbewijs hebben."

Assia: "Zo'n auto huren kost per minuut maar dertig cent of zo. Da's niet zo veel om een kwartiertje rond te crossen."

Ahmed: "Het zijn ook allemaal nieuwe, elektrische auto's, dus ze vinden het interessant om er mee te rijden. Dat zijn meestal de gasten die rondhangen op de hoekjes en niets te doen hebben. Die zeggen: "Kom, we nemen een Poppywagen." Dat gaat heel simpel, met een smartphone. Na drie seconden gaat de deur open en dan crossen ze een paar minuten, voor ze de auto weer parkeren."

Assia: "Ik gebaar dan wel dat ze rustiger moeten rijden, maar daar lachen ze gewoon mee."

Ahmed: "Het zijn letterlijk hun eigen broers en zussen die daar spelen."

Assia: "Ze weten dat zelf, maar toch doen ze het. Het is gewoon leuk om met zo'n wagen te kunnen rijden."

Ahmed: "Een jeugdwerker als ik, die hier nog geen jaar werkt, kan nog niet zeggen tegen zo'n gast van zesentwintig die hier al z'n hele leven woont: "Doe eens rustig."

Assia: "Ik zeg dat wel, hoor. (lacht) Ik maak die zelfs uit. "Zal 't gaan, ja?"

Ahmed: "Ja, maar jij staat hier al drie jaar. Da's echt wel een probleem, die auto's die rond het plein komen crossen, zeker in de zomer."

Assia: "Maar in de zomer zijn dat wel externe mensen, niet van de buurt."

Ahmed: "Da's echt uit verveling, hé. 't Is niet dat ze daar moeten zijn. Beetje crossen, gas geven."

Samah: "Showen."

Assia: "In de zomer zijn dat mens die ik niet kan, die rijden hier gewoon aan zeventig, tachtig per uur rond het plein. Dan denk ik: "Hallo, hier zijn wel kinderen, hé." Da's onverantwoord. Als er één kleine voor loopt, dan is die weg. Dat wil ik niet meemaken."

Ahmed: "Zelfs die drempels houden hen niet tegen."

***Bisthoven* is berucht**

Adnane: "Op mijn school in Mortsel kennen ze *Bisthoven* zelfs niet."

Ahmed: "Die beruchte reputatie van *Bisthoven* was er vooral vroeger. Nu is *Bisthoven* positief veranderd."

Thomas: "Dat klopt, stilaan ebt dat aura als berucht plein wat weg. En maar goed ook. Waarom? Omdat er meer en meer mensen zich op een goede manier willen inzetten voor dat plein en iets willen betekenen. Je hebt een aantal nieuwe positieve rolmodellen, vroeger was dit een buurt met heel veel negatieve rolmodellen."

Ahmed: "Da's waar."

Thomas: "Door die negatieve rolmodellen kreeg je aanzien door de boel te *verheweren*. Met ons soort jeugdwerk proberen we dat om te draaien zodat je aanzien krijgt door iets te creëren voor je buurt."

Ahmed: "Er zijn wel een paar tieners die die negatieve sfeer willen behouden. Niet veel, hoor."

Thomas: "Omdat dat het enige is wat ze kennen. Elke aandacht is goed, ook negatieve aandacht belonen is goed. Dat moet je kunnen omdraaien."

Ahmed: "Je hoort dat wel aan de manier waarover ze spreken over de ouders gasten die het vroeger uithingen op het plein. Daar spreken ze echt vol lof over. "Heb je die daar gezien? Die heeft ooit een auto in brand gestoken."

Thomas: "Terwijl ze moeten beseffen dat dat net de reden is waarom er niet wordt geïnvesteerd in hun buurt."

Ahmed: "Ja, voila. Dat zeg ik hen ook."

Thomas: "Je moet jongeren bewust maken dat als ze dat soort dingen blijven doen, ze niet moeten beginnen zeveren dat ze een jeugdhuis willen. Dan moet je uw bakkes dichthouden. Dan komt er nooit een jeugdhuis."

Assia: "Ik vind ook: je moet niet altijd oude koeien uit de gracht halen. Er is heel veel gebeurd op *Bisthoven*, maar het is hier al heel hard veranderd."

Ahmed: "Die gasten, dat is een minderheid."

De helft is getrouwd, de andere helft zit in 't gevang

Assia: "Van die gasten die vroeger vanalles deden, is de helft getrouwd en zit de andere helft in 't gevang. Dat zijn allemaal oudere gasten, dat is een andere generatie. Dat zijn hun grotere broers, neven, nonkels, weet ik veel. Daar moet je de jongeren van vandaag niet voor straffen, sorry. Wat gebeurd is, is gebeurd. En er zijn erge dingen gebeurd. Maar laat ons eerlijk zijn: ik werk hier nu drie jaar en in die tijd is er nooit iets gebeurd waarvan ik zeg: "Wow, *Bisthoven* is megagevaarlijk." Ik herinner me nog de dag dat ik hier begon te werken. Mensen zegden me: "Jij gaat echt in een heel gevaarlijke buurt werken."

Ahmed: "Tegen mij zegden ze dat ook."

Assia: "Let op, er gaat vanalles met jou gebeuren. Je gaat slaag krijgen." Ik ging echt met schrik werken."

Ahmed: "Dat zijn mensen die de buurt niet kennen die dat zeggen."

Assia: "Pas op, gevaarlijke buurt, kijk uit je ogen."

Thomas: "Da's hetzelfde als je in Wilrijk spreekt over Borgerhout. "Je gaat neergestoken worden."

Samah: "Zo denk ik ook over Borgerhout, hoor. Ik ga eerlijk zijn: ik vind dat geen aangename buurt."

Thomas: "Borgerhout? Dat zijn allemaal hippies en Bakfietsvlamingen. Daar wonen geen Marokkanen meer."

Ahmed: "Dat is, hé. De Bakfietsvlamingen gaan Borgerhout overnemen. (lacht)"

Assia: "Mensen hebben echt geen goed beeld van *Bisthoven*, ze denken aan die buurt met een geschiedenis. Maar er is een evolutie, laat ons naar iets goeds gaan, naar een goede toekomst met de jongeren en de buurt."

Ahmed: "Er is een nieuwe lichtung."

Assia: "Ik vind het irritant dat mensen altijd terugblikken."

Ahmed: "Dat doen ze heel vaak als het over *Bisthoven* gaat."

Assia: "Vroeger dit, vroeger dat. Slechte buurt, als je daar komt word je niet aanvaard."

Ahmed: “’t Is 2018, hoe lang is dat geleden? Dat is zeker tien jaar geleden. Ons verhaal toont aan dat het goed gaat.”

Assia: “In drie jaar heb ik niets gevaarlijk gezien, maar ik ben wel met angst beginnen werken. Ik ga daar niet om liegen. Ik hoorde verhaal waardoor ik dacht dat ik met rammel naar huis zou gaan. Ik verwachtte elk moment slagen en verwondingen.”

Thomas: “Het is wel zo dat er een periode was tussen 2007 en 2010, met de **beruchte bende van den Dikke** – Parijs stond in brand, in *Bisthoven* stond ook iets in brand. Toen was er het verhaal met die café's – was het hier wel heet. Maar om te zeggen dat je een reputatie die een plein had gedurende drie jaar voor de rest van de geschiedenis moet meenemen... *Alliez*, je moet naar de toekomst kijken.”

Assia: “Dat stoort me. Het is zo geweest, al was ik er zelf niet bij, ik ken het niet bevestigen. Maar het is alleszins gewéést, laat ons nu naar de toekomst kijken, naar een positieve jeugdwerking, naar een positieve buurt.”

Ahmed: “En die begint met een nieuw plein. (lachen)”

Assia: “Dat is een mooie afsluiter.”

Plein tegen plein

Helemaal klaar zijn we echter nog niet. Het vijftal neemt ons nog even mee naar de driehoek waar het allemaal om gaat: het Bisthovenplein. De regen is prominent aanwezig op deze grijze en natte januaridag. Het is zo'n dag waarop mensen nog meer dan anders over het weer praten. De groep slentert richting Bisthovenplein. Onderweg passeren verschillende onderwerpen de revue: de zeeklassen die Samah net achter de rug heeft (Samah: “Zeeklassen, dat klinkt *kei* derde leerjaar”), de voetbalmatchen tussen de jongeren van het Van Deynseplein en die van *Bisthoven* (Adnane: “Soms spelen we samen, maar soms is het ook plein tegen plein”) en de schaarse binnenlocaties in deze buurt (Assia: “Als ik met mijn dertig kinderen ergens naar toe wil, heb ik niet veel keuze. Het zijn niet allemaal van de braafsten, ze zetten de boel wel eens op stelten”).

Op de hoek van De Gryspeerstraat en de Lakborslei staat een groep meisjes onder de luifel van een winkel. “Ga maar al en neem samen de tram”, roept Assia. De meisjes gaan vandaag naar *Patser* kijken en Assia rijdt met de auto. “Ik ga niet vaak naar de film met mijn groep”, vertelt ze mij. “Ik laat ze liever activiteiten doen waarbij er meer interactie is. Maar als er een film is die *in* is, dan willen ze daar graag naar toe. En ze willen dat in groep doen, alleen zullen ze niet naar de cinema gaan. Of *Patser* hen ook aanspreekt omwille van de Marokkaanse achtergrond van de regisseurs en enkele acteurs? Nee, ze willen gewoon de hype meevolgen.”

Op de hoek van de Jos Scheurweghstraat en de de Manstraat – dit is dan het Bisthovenplein – stopt een auto met aan het stuur een man van pakweg zestig jaar. “Dag Eddy”, groet iedereen hem. “Een scout van FTA (Futsal Topsport Antwerpen – mvm)”, wordt me gezegd. Hij woont op het plein, aan de bron dus. Op minder regenachtige dagen ziet hij hier heel wat voetballers met goeie voetjes. Door het open raam van zijn auto keuvelt Eddy wat met Ahmed. Als hij wegrijdt, rijdt meteen een volgende auto voor. Ook hierin zit een oude bekende achter het stuur, een jonge kerel deze keer. Als die in de achteruitkijkspiegel een wachtende achterligger ziet, grapt hij: “Die staat op mijn plaats”, maar hij laat de auto toch passeren.

Streetwise tikje en handen schudden

Ahmed ziet één van de jongeren een huis binnenstappen en roept hem toe: “Hey, Musti.” “Ik woon hier niet”, is het snedige en hilarische antwoord dat alom gegniffel veroorzaakt. Twee jonge pubers vervoegen het groepje nu we op het voetbalveldje staan. Handen worden geschud en op het hart

gelegd, een *streetwise* tik tegen een petje is een variant. Als de jonge Ilias hoort dat de groep van Assia naar *Patser* gaat kijken, wil hij meteen mee. Snel krabbelt hij terug als hij hoort dat de hele groep uit meisjes bestaat. En hij is met zijn wens helemaal naar af als hij hoort dat de film +12 gekwalificeerd is. Te jong is hij dus ook al. Om de filmvoorstelling te halen, moeten Assia en Samah vertrekken. Met Ahmed, Adnane, Thomas en één van de jongens van op het plein gaan we nog iets drinken in Barix. We keuvelen nog wat na, onder meer over *Patser*. “Goeie film”, vindt Ahmed, “Maar het beeld dat je krijgt van het Kiel strookt niet met de realiteit.” Net zoals het beeld dat velen van *Bisthoven* hebben volgens deze vijf op een andere manier niet strookt met de realiteit.